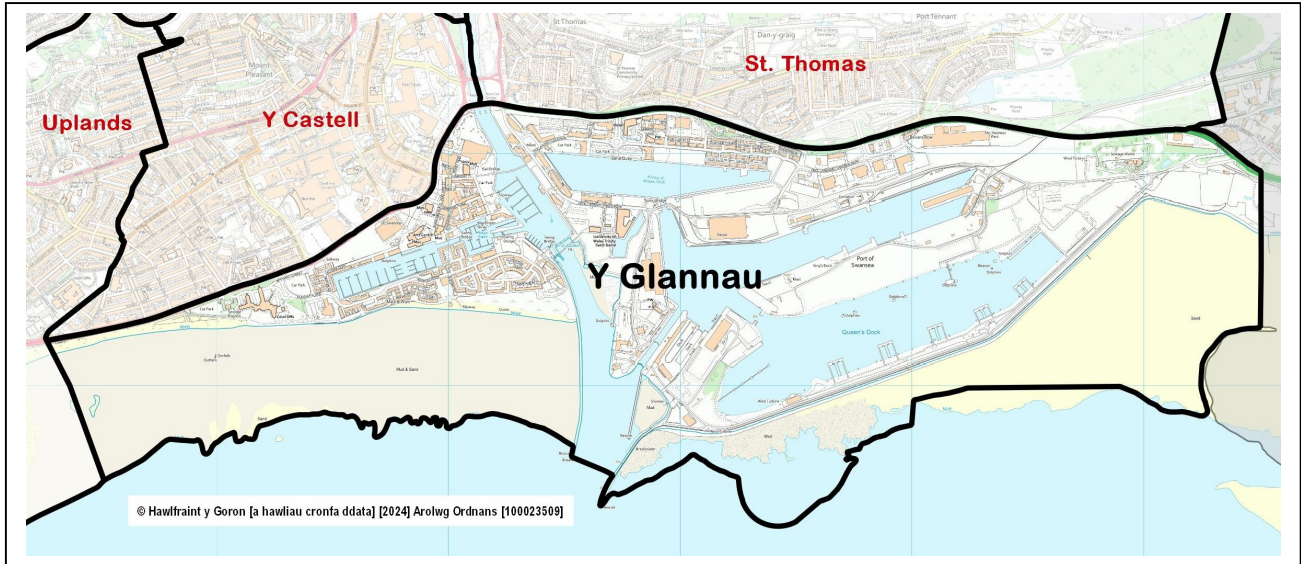
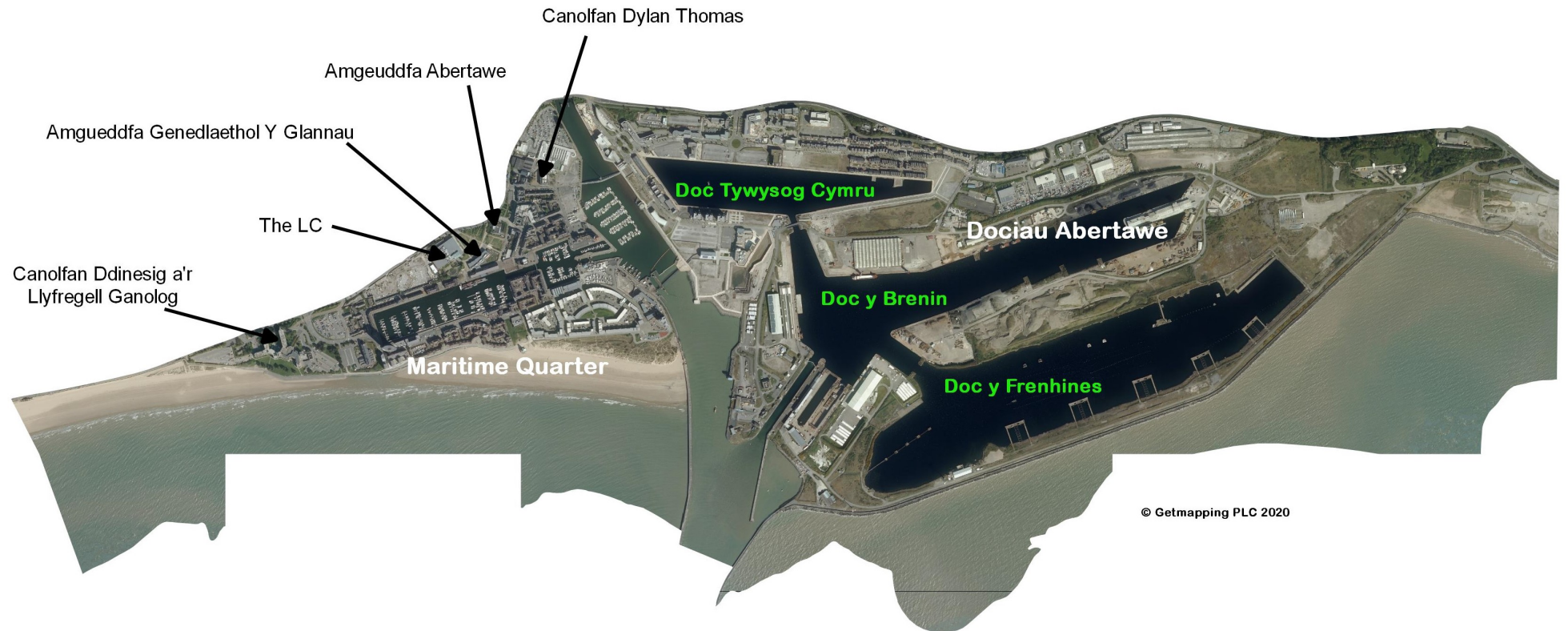

Cynghorwyr (Pleidlais etholiadol, Mai 2022): Sam Bennett (Liberal Democrat – 590).
Y ganran a bleidleisiodd = 37%. Etholwyr: 2,667.

- **Lleoliad:** Yn union i'r de a'r dwyrain o ganol dinas Abertawe, ar y ddwy ochr i afon Tawe, ac yn cynnwys ardaloedd yr Ardal Forol a Dociau Abertawe (Glannau SA1 Abertawe).
- **Wardiau cyfagos (Abertawe):** St Thomas, Y Castell, Uplands.
- **Adolygiad o ward etholiadol 2022:** Wedi newid – ward etholiadol newydd, yn cynnwys rhannau deheuol o hen wardiau etholiadol Y Castell a St Thomas.
- **Ardaloedd Etholaethol:** Gorllewin Abertawe (rhan) a Gorllewin Abertawe (rhan) (Senedd Cymru a Senedd y DU hyd at fis Gorffennaf 2024) / Castell-nedd a Dwyrain (rhan) a Gorllewin Abertawe (rhan) (Senedd y DU o fis Gorffennaf 2024).
- **Poblogaeth (Amcangyfrif Swyddfa Ystadegau Gwladol wedi'i dalgrynnu, canol 2022):** 3,800.
- **Ardal:** 3.4 km². **Dwysedd poblogaeth:** 1,135 pobl fesul km² (SYG, 2022)
- **Gweithwyr (amcangyfrif y gweithle SYG, 2023):** Dd/B (dim byd cyfwerth). Prif gyflogwyr: Cyngor Abertawe (Civic Centre), LC, National Waterfront Museum, Swansea Arena, Sainsbury, Admiral Insurance, University of Wales Trinity St. David, Associated British Ports (ABP), busnesau'r Marina a Glannau SA1 Abertawe.

Nodweddion, cyfleusterau ac ardaloedd lleol ward:

YNGHYLCH Y WARD

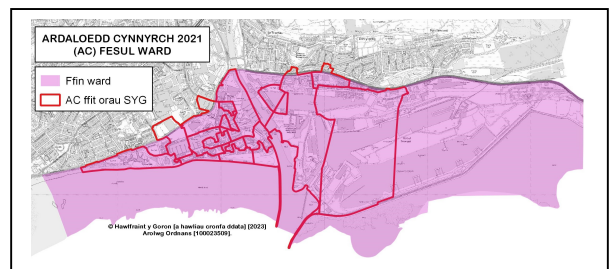
Mae ward y Glannau gerllaw canol dinas a dociau Abertawe, ac fe'i ffinir gan yr A483 Oystermouth Road i'r gogledd iddi ac arfordir Bae Abertawe. I'r gorllewin o afon Tawe, creodd datblygiad yr Ardal Forol o'r 1980au 1,000 o gartrefi newydd i ddechrau, yn bennaf ar ffurf fflatiau, ac yna'n fwy diweddar adeiladwyd unedau preswyl ar Bwynt Abertawe a phrosiect Tŵr Meridian.

I'r dwyrain o'r afon, Glannau SA1 Abertawe yw'r enw marchnata a roddwyd i ardal y datblygiad tir llwyd sydd yn rhan ogleddol Dociau Abertawe, yn bennaf o amgylch Doc Tywysog Cymru. Mae SA1 yn ddatblygiad masnachol a phreswyl cymysg, a rhagwelir y bydd yn cynnwys dros 2,000 o fflatiau a thai newydd, ynghyd â Champws y Glannau Prifysgol Cymru Y Drindod Dewi Sant, lleoedd busnes a swyddfeydd, cyfleusterau sefydliadol a chymunedol, datblygiad hamdden masnachol a chyfleusterau marina ar y tir. Mae'r ardal hefyd yn cynnwys porthladd gweithfaol Abertawe (ABP) sy'n gallu trin cychod o hyd at 30,000 tunelledd llwyth ac mae'n cynnig angorfeydd a chyfleusterau ar gyfer y rhan fwyaf o fathau o gargo.

YSTADEGAU POBLOGAETH AC AELWYDYDD

Amcangyfrifon poblogaeth (2022)

Poblogaeth	Y Glannau		Abertawe
	Cyfanswm	%	%
Oed: 0-4	94	2.4	4.7
5-15	137	3.6	12.3
16-24	705	18.3	13.1
25-44	1,384	36.0	24.7
45-64	851	22.1	24.8
65-74	366	9.5	10.5
75+	312	8.1	10.0
Cyfanswm	3,849	100	100
Benyw	1,617	42.0	50.5
Gwryw	2,232	58.0	49.5

Ffynhonnell: Amcangyfrifon Poblogaeth Ardalodd Bychain (canol 2022), SYG. Cyhoeddwyd 25 Tachwedd 2024.

Sylwer: Mae ystadegau ward yn perthyn i Ardalodd Cynnyrch (ACau) y Cyfrifiad a ddangosir ar y map cyfagos.

Crynodeb

- Y 11eg boblogaeth ward leiaf yn Abertawe, a'r 17eg dwysedd poblogaeth isaf (2022).
- Cyfrannau is o blant 0-15 oed.
- Canrannau uwch o bobl 16-24 oed a 25-44 oed.
- Cyfrannau uwch o bobl a aned y tu allan i'r DU, mewn grŵp ethnig heb fod yn wyn a chyda chymwysterau lefel uwch.
- Y maint aelwyd cyfartalog isaf o wardiau Abertawe a chyfran uchel iawn o aelwydydd un person (dan 66 oed).
- Canrannau sylweddol uwch o fflatiau ac aelwydydd rhentu preifat.
- Cyfrannau uwch o fyfyrwyr economaidd weithgar ac anweithgar.

Nodweddion poblogaeth

Pobl:	Y Glannau	%	Abertawe %
a aned yn y DU	2,616	72.6	90.6
a aned y tu allan i'r DU	986	27.4	9.4
mewn grŵp ethnig heb fod yn wyn	819	22.8	8.6
sy'n gallu siarad Cymraeg (3+ oed)	286	8.0	11.2
mewn iechyd da	2,847	79.1	78.7
sy'n anabl o dan y Ddeddf Cydraddoldeb	782	21.7	22.4
â chymwysterau Lefel 4+ (16+ oed)	1,662	48.6	32.8
heb gymwysterau (16+ oed)	507	14.8	18.9

Ffynhonnell: Cyfrifiad 2021, SYG (Tablau TS004, TS021, TS033, TS037, TS038, TS067).

Cyfansoddiad aelwydydd

	Y Glannau	%	Abertawe %
Cyfanswm aelwydydd / (Maint cyfartalog aelwyd)	2,281	(1.52)	(2.22)
Cyfansoddiad: Un person: 66+ oed	291	12.8	14.5
Arall	1,043	45.7	19.9
Aelwyd teulu sengl Pob un yn 66+ oed	125	5.5	9.5
Pâr priod neu mewn partneriaeth sifil	299	13.1	26.8
Teulu pâr sy'n cyd-fyw	239	10.5	10.4
Teulu unig riant	83	3.6	12.6
Aelwyd teulu sengl arall	57	2.5	0.7
Mathau eraill o aelwydydd	144	6.3	5.6

Ffynhonnell: Cyfrifiad 2021, SYG (Tabl TS003).

TAI: Math a deiliadaeth

Math o lety	Y Glannau	%	Abertawe %
Ar Wahân	27	1.2	24.0
Pâr	68	3.0	34.5
Teras (gan gynnwys pen teras)	262	11.5	25.4
Fflat neu fflat ddeulawr	1,926	84.3	15.9
Carafán neu gartref teithiol/dros dro arall	2	0.1	0.2

Daliadaeth	Y Glannau	%	Abertawe %
Aelwydydd: Wedi'i berchnogi: Yn llwyr	441	19.3	35.4
Wedi'i berchnogi gyda morgais neu fenthyciad	317	13.9	26.9
Aelwydydd: Wedi'u rhentu: Rhentu cymdeithasol; gan y cyngor	100	4.4	11.7
Rhentu cymdeithasol; Arall (gan gynnwys Cymdeithasau Tai)	381	16.7	7.4
Rhentu preifat	992	43.5	18.0
Arall (gan gynnwys perchnogaeth a rennir, byw yn ddi-rent)	52	2.3	0.6

Ffynhonnell: Cyfrifiad 2021, SYG (Tablau TS044, TS054).

GWEITHGARWCH ECONOMAIDD

Pobl 16 oed ac yn hŷn:	Y Glannau	%	Abertawe %
Yn economaidd weithgar	1,828	53.4	54.3
Gweithwyr: Rhan-amser ac amser llawn	1,297	37.9	42.2
Hunangyflogedig	189	5.5	6.4
Di-waith	141	4.1	2.5
Myfyriwr sy'n economaidd weithgar	201	5.9	3.3
Economaidd anweithgar	1,594	46.6	45.7
Wedi ymddeol	656	19.2	23.9
Myfyriwr	530	15.5	8.4
Gofalu am y cartref neu deulu	86	2.5	4.2
Sâl neu anabl yn y tymor hir	243	7.1	6.3
Arall	79	2.3	2.9

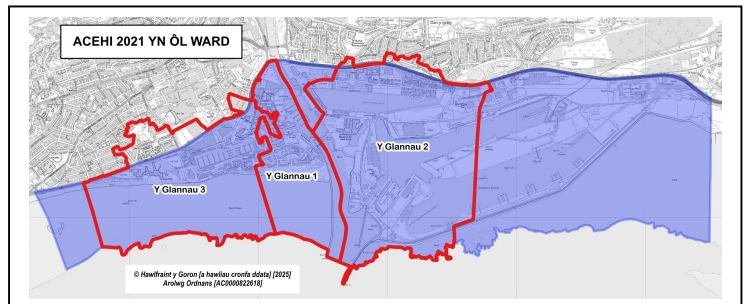
Ffynhonnell: Cyfrifiad 2021, SYG (Tabl TS066)

MYNEGAI AMDDIFAEDD LLUOSOG CYMRU (MALIC)

- MALIC 2019 yn seiliedig ar ddaearyddiaeth Ardal Cynnyrch Ehangach Haen Is (ACEHI) 2011 - yn y proffil hwn, mae'r ardal yn cynnwys tair ACEHI.

Mynegai uchaf a safleoedd parthau (Cymru):

- Y Castell 7W (Y Glannau 3) – Diogelwch Cymunedol (Degradd 1af), Amgylchedd Ffisegol (2il deigradd).
- Y Castell 7E (Y Glannau 3) – Diogelwch Cymunedol (Degradd 1af).
- Y Glannau 2 (YG 2) – Iechyd, Housing (2il deigradd).

ACEHI	Mynegai cyffredinol	Parthau: Incwm	Cyflogaeth	Iechyd	Addysg	Mynediad at Wasanaethau	Tai	Diogelwch Cymunedol	Amgylchedd Ffisegol									
YC 7E	79	1105	106	1536	100	1289	122	1622	46	577	14	479	123	1679	4	56	32	732
YC 7W	45	492	46	482	63	773	39	403	61	797	29	611	26	453	13	162	7	382
YG 1	74	1034	90	1218	92	1184	102	1353	40	497	13	449	145	1844	37	424	17	515
YG 2	43	484	48	535	53	661	34	341	34	449	55	901	19	277	46	607	33	780

Ffynhonnell: MALIC 2019 (cyhoeddwyd Tachwedd 2019), Llywodraeth Cymru.
Sylwer: ACEHlau safleoedd 1-148 (Abertawe), 1-1909 (Cymru).

Sylwer: Nid yw'r safleoedd ar gyfer ACEHI 'Y Glannau 3' ar gael o MALIC 2019 ond fe'u hadlewyrchir yn y tabl uchod fel 'Y Castell 7E' ac 'Y Castell 7W' sef yr ACEHlau ar y pryd. Rhannwyd ACEHI 'St Thomas 2' yn ddwy yn dilyn Cyfrifiad 2021 a 'Y Glannau 2' yw'r un fwyaf deheuol o'r ddwy ACEHI newydd a grëwyd. Y safleoedd ar gyfer ACEHI 'Y Glannau 2' uchod yw'r rheini ar gyfer hen ACEHI 'St Thomas 2'.

Sylwer: Bydd y cynnwys yn y proffil hwn yn cael ei ddatblygu wrth i ragor o ddata wardiau ddod ar gael.

Mae'r defnydd o ddata arolwg Ordans yn y ddogfen hon yn destun amodau a thelerau – www.abertawe.gov.uk/trwyddedod